

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KOULUTUSKESKUS SALPAUS - KUNTAYHTYMÄN VÄLINEN SOPIMUS STRATEGIAKAUDELLE 2026-2029

1. Sopimuksen tausta

- Kansalliset ammatillisen koulutuksen tavoitteet
- Tilannekuva koulutuksen järjestäjän toimintaympäristöstä ja sen ennakoidusta kehityksestä
- Koulutuksen järjestäjän ensisijainen toiminta-alue

Sopimusehdotus tavoitteineen ja toimenpiteineen on laadittu yhteistyössä Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän ensisijaisen toiminta-alueen keskeisten yhteistyötahojen kanssa. Valmisteluun ovat osallistuneet omistajakunnista Lahden, Heinolan ja Orimattilan kaupungit, Asikkalan ja Hollolan kunnat, Päijät-Hämeen liitto, Päijät-Hämeen työllisyysalue, LAB-ammattikorkeakoulu, Hämeen kauppakamari, Päijät-Hämeen Yrittäjät, Lahden Teollisuusseura, LADEC, Salpauksen koulutusneuvottelukunta, yritys- ja työelämäkumppanit sekä Päijät-Hämeen ammatillisen koulutuksen oppilaitosverkosto ja muut alueen toisen asteen toimijat, mukaan lukien Suomen Diakoniaopisto – SDO Oy:n, Kiipulasäätiö sr, Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö, Kolmen kampuksen urheiluopisto Oy sekä lukioiden edustus. Valmistelua on tehty edellä mainituista toimijoista Salpauksen yhtymähallituksen koolle kutsumassa toiminnanohjausryhmässä, koulutusneuvottelukunnassa ja alueellisissa verkostoissa.

2. Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän strategian keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa ammatillisen koulutuksen kansallisiin tavoitteisiin, toimintaympäristön muutoksiin ja järjestäjän ensisijaiseen toiminta-alueeseen sopimuskaudella

a) Vaikuttavuustavoitteet

- Päijät-Hämeen elinvoima, työllisyys ja yrittäjyys vahvistuvat.
- Koulutuksen laatu, tutkintojen suorittaminen ja jatko-opintovalmiudet paranevat.
- Aikuisten koulutustaso nousee ja muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden työllistyminen vahvistuu.
- Koulutuksen järjestäminen on taloudellisesti kestävä ja alueen kannalta keskeisten tutkintojen jatkuvuus turvataan.

b) Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Seurantaindikaattorit
1. Kohdennetaan koulutustarjontaa ja opiskelijavuosia alueen kasvu- ja työllistävälle aloille sekä parannetaan valmistuneiden työllistymistä ja yrittäjyysvalmiuksia.	1. Työllistyneiden osuus tutkinnon suorittaneista. 2. Opiskelijavuosien kohdentuminen prosessiteollisuuden, sähkö- ja automaatioalan, elintarvikealan, ravintola- ja catering-alan, rakentamisen, matkailun sekä kone- ja tuotantotekniikan koulutuksiin. 3. Yrittäjyysopintoihin osallistuneet.

2. Sopeutetaan koulutustarjontaa väestökehityksen ja alueen työvoimatarpeen perusteella.	1. Päätökset taideteollisuusalan, hevostalouden, media-alan sekä kasvatus- ja ohjausalan tarjonnasta tehty vuoteen 2030 mennessä. 2. Opiskelijavuosien uudelleenkohdentuminen.
3. Turvataan maatalousalan, kalatalousalan, logistiikan, sähkö- ja automaatioalan, elintarvikealan, prosessiteollisuuden sekä kone- ja tuotantotekniikan osaamis pohja ja työelämäyhteistyö.	1. Opiskelijavuodet nimetyillä aloilla riittävällä tasolla (vuosien kehitys).
4. Parannetaan koulutuksen laatua, tutkintojen suorittamista ja opiskelijoiden hyvinvointia siten, että opetus, ohjaus ja tuki kohdentuvat oikea-aikaisesti kaikille opiskelijaryhmille.	1. Tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista. 2. Keskeyttäneiden määrä. 3. Perustutkinto-koulutuksessa HOKS:iin merkitty opetuksen ja ohjauksen määrä ylittää kaikissa oppivelvollisten koulutuksissa 12 tuntia osaamispistettä kohti, tutkintokohtaisen tasalaatuisuuden varmistaminen.
5. Lisätään jatko-opintoihin siirtymistä ja vahvistetaan kaikille opiskelijoille tasavertaisia jatko-opintovalmiuksia.	1. Jatko-opintoihin siirtyneiden osuus. 2. Yhteisten tutkinnon osien oppimistulokset. 3. Korkea-kouluväylien käyttö erityisesti liiketoiminnan, sosiaali- ja terveysalan, sähkö- ja automaatioalan, rakentamisen, prosessiteollisuuden, elintarvikealan, ympäristöalan ja laboratorioalan koulutuksissa.
6. Nostetaan ilman tutkintoa olevien aikuisten koulutustasoa ja lisätään ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittavien aikuisten osuutta jatkuvassa oppimisessa.	1. Ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittavien aikuisten osuus jatkuvan oppimisen opiskelijoista. 2. Ilman tutkintoa olleiden tutkinnon suorittaneiden määrä.
7. Vahvistetaan muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden työllistymistä tukevia kielituettuja koulutuspolkuja.	1. Kielituettujen tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneiden määrä erityisesti ravintola- ja catering-alalla ja puhdistuspalvelualalla.
8. Alennetaan toimitilakustannusten osuutta toimintatuotoista ja vahvistetaan tuottavuutta.	1. Toimitilakustannukset suhteessa toimintatuottoihin. 2. Lahden tilaratkaisua koskevan selvityksen eteneminen. 3. Asikkalan toimipisteen toimitilaohjelman eteneminen.

c) Toimenpiteet ja niiden ajoittuminen

Toimenpiteiden ajoittuminen pääosin koko kaudelle 2026–2029, ellei jossain kohdin erikseen toisin mainita.

Kohdennetaan koulutustarjontaa ja opiskelijavuosia alueen kasvu- ja työllistävälle aloille sekä parannetaan valmistuneiden työllistymistä ja yrittäjäysvalmiuksia.

- Lisätään kone- ja tuotantotekniikan koulutusvolyyymia yhteishaussa ja jatkuvassa haussa sekä vahvistetaan työllistymistä kohdennetusti alueen työpaikkojen kanssa.
- Rakennetaan sähkö- ja automaatioalan koulutuspolku yhdistämällä työelämän tarpeiden mukaisia tutkinnon osia sähköalalta ja kone- ja tuotantotekniikasta.
- Vahvistetaan prosessiteollisuuden, elintarvikealan ja kunnossapitoautomaation toteutusratkaisuja ja volyyymia; lisätään vetovoimaa oppivelvollisille yritys yhteistyössä ja tutkinnon osiin perustuvia toteutuksia aikuisille.
- Rakennetaan Päijät-Hämeen matkailustrategiaa tukevia koulutuskokonaisuuksia yhdessä alueen työpaikkojen kanssa.
- Tarjotaan yrittäjyyden koulutuspolkuja, yrittäjämentorointia ja yritys yhteistyöprojekteja sekä ohjataan valmistuvia yrittäjyyteen.
- Vahvistetaan henkilöstön osaamista työllistymisen ja jatko-opintoihin ohjauksessa sekä varmistetaan, että työpaikalla järjestettävä koulutus, oppisopimuskoulutus ja koulutussopimukseen perustuva koulutus tukevat työllistymistä.

Sopeutetaan koulutustarjontaa väestökehityksen ja alueen työvoimatarpeen perusteella.

- Päätetään selvitysten pohjalta koulutustarjonnan sopeutuksista negatiivisen väestömuutoksen ja Päijät-Hämeen työvoimatarpeen perusteella.
- Arvioidaan taideteollisuusalan osaamisalojen, hevostalouden, media-alan sekä kasvatus- ja ohjausalan järjestämistä ja tehdään tarvittavat vähentämis-, uudelleen kohdentamis- tai lopettamispäätökset vuoteen 2030 mennessä.
- Sovitetaan Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy:n kanssa mitoitusta ja työnjakoa kasvatus- ja ohjausalalla sekä sosiaali- ja terveystalalla.
- Selvitetään, toteutetaanko ympäristöalan koulutus jatkossa Lahdessa vai Asikkalassa työelämän tarpeiden näkökulmasta.

Turvataan maatalousalan, kalatalousalan, logistiikan, sähkö- ja automaatioalan, elintarvikealan, prosessiteollisuuden sekä kone- ja tuotantotekniikan osaamis pohja ja työelämäyhteistyö.

- Selvitetään Päijät- ja Kanta-Hämeen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa osaamisyhteistyötä maatalousalan, kalatalousalan, elintarvikealan, logistiikan, sähkö- ja automaatioalan, prosessiteollisuuden sekä kone- ja tuotantotekniikan koulutuksissa.
- Selvitetään kalatalousalan koulutuksen järjestämisen vaihtoehtoja yhdessä työelämän edustajien kanssa alan jatkuvuuden turvaamiseksi.
- Selvitetään Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän kanssa maatalousalan koulutuksen yhteistyötä oppimisympäristöjen ja tilojen tarkoituksenmukaisen yhteiskäytön osalta tilanteessa, jossa Salpauksella ei ole käytössään omaa navettaa.

Parannetaan koulutuksen laatua, tutkintojen suorittamista ja opiskelijoiden hyvinvointia siten, että opetus, ohjaus ja tuki kohdentuvat oikea-aikaisesti kaikille opiskelijaryhmille.

- Toteutetaan opetus- ja ohjausjärjestelyt niin, että ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa tutkinnon osan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueen suorittamiseksi tarvittava opetus ja ohjaus on enemmän kuin lain edellyttämä 12 tuntia osaamispistettä kohti. Tämä varmistetaan sillä, että oppivelvollisilla on vähintään 30 tuntia viikossa suunniteltua ja tavoitteellista opetusta, ohjausta ja tukea viikossa. Samalla varmistamme riittävän opetuksen ja ohjauksen tuen myös työpaikoilla.
- Vähennetään keskeytyksiä vahvistamalla varhaista tunnistamista, ohjausta, opiskeluhyvinvointipalveluita ja yksilöllisiä opintopolkuja.
- Toteutetaan ilman tutkintoa olevien aikuisten koulutukset selkeinä työllistymispolkuina ja rakennetaan aikuisten koulutustarjontaa tutkinnon osiin, ilta- ja viikonlopputoteutuksiin, verkkoon ja monimuotoon työssä käyville sopivalla tavalla.
- Hyödynnetään uusia teknologioita koulutuksen toteuttamisessa silloin, kun ne parantavat saavutettavuutta ja tukevat pedagogisia tavoitteita Salpauksen ensisijaisella toiminta-alueella.

Lisätään jatko-opintoihin siirtymistä ja vahvistetaan kaikille opiskelijoille tasavertaisia jatko-opintovalmiuksia.

- Rakennetaan jatko-opintoihin ohjauksen toimintamalli Lahden alueen korkeakoulujen suuntaan ja tehdään jatko-opintoväylät näkyviksi erityisesti liiketoiminnan, sosiaali- ja terveysalan, sähkö- ja automaatioalan, rakentamisen, prosessiteollisuuden, elintarvikealan, ympäristöalan ja laboratorioalan koulutuksissa.
- Sovitaan alueen korkeakoulujen kanssa yhteismarkkinoinnista ja nopeutetaan valmistumisen jälkeistä siirtymää jatko-opintoihin.
- Vahvistetaan kaikkien opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksia parantamalla yhteisten tutkinnon osien oppimistuloksia.

Nostetaan ilman tutkintoa olevien aikuisten koulutustasoa ja lisätään ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittavien aikuisten osuutta jatkuvassa oppimisessa.

- Syvennetään yhteistyötä alueen työllisyysalueiden kanssa siten, että ilman tutkintoa olevien aikuisten pääsy koulutukseen ja työllistyminen paranevat.
- Lisätään ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittavien aikuisten osuutta jatkuvan oppimisen opiskelijamäärässä ja kehitetään opiskelijavalintaa niin, että koulutukseen valikoituvat ensisijaisesti eniten koulutusta tarvitsevat ja siitä hyötyvät.

Vahvistetaan muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden työllistymistä tukevia kielituettuja koulutuspolkuja.

- Lisätään kielituettuja koulutuksia erityisesti ravintola- ja catering-alalla ja puhdistuspalvelualalla sekä lisätään kielituetujen lyhytkoulutusten tarjontaa työllistymisen tueksi.
- Varmistetaan valmius englanninkielisiin koulutuksiin työelämän tarpeiden perusteella.

- Nopeutetaan aiemman koulutuksen omaavien muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden sijoittumista työelämään osaamisen tunnistamisen, täydentävien opintojen, kielituen ja työelämäyhteistyön avulla.

Alennetaan toimitilakustannusten osuutta toimintatuotoista ja vahvistetaan tuottavuutta.

- Jatketaan Lahden toimintojen kokoamista yhteen toimipisteeseen koskevaa tilatarveselvitystä osana Lahden kaupungin ja LUT-konsernin Ranta-Kartanon kokonaisuuden tarkastelua.
- Toteutetaan Asikkalan toimipisteen toimitilaohjelmaa tavoitteena puolittaa tilamäärä purkujen ja uudisrakentamisen kautta.
- Yhtenäistetään koulutustoteutusmalleja ja kohdennetaan koulutustarjontaa kasvaville ja hyvin työllistävillä aloille.

3. Järjestämisluvan opiskelijavuosien enimmäismäärä

Koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien enimmäismäärä on strategiakaudella 3029. Sopimuksen täytäntöönpanon ehtona on, että opetusministeri päättää kokeiluluvan opiskelijavuosien enimmäismäärästä tämän sopimuksen mukaisesti.

4. Harkinnanvarainen rahoitus

Tämän sopimuksen kohdassa 2 asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö tulee kohdentamaan strategiakaudella 2026-2029 harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle julkisen talouden suunnitelman 2027-2029 puitteissa. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään strategiakaudella vuosittain kunkin vuoden talousarvion määrärahasta, mikäli eduskunta vahvistaa talousarvioehdotuksen.

1. Kielituetut tutkinto- ja tutkinnon osiin perustuvat osaamiskokonaisuudet.

Tarkoitus: vahvistaa muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden työllistymistä ja työpaikkojen valmiuksia ohjata heitä.

2. Jatko-opintovalmiuksien vahvistaminen yhteisissä tutkinnon osissa. Tarkoitus: parantaa kaikkien opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksia ja yhteisten tutkinnon osien oppimistuloksia.

3. Salpauksen Lahden toimintojen kokoaminen yhteen toimipisteeseen. Tarkoitus: valmistella tilasuunnittelua ja kiinteistöjärjestelyjä toimitilakustannusten alentamiseksi.

4. Maatalous- ja kalatalousalan koulutuksen jatkuvuuden turvaaminen. Tarkoitus: turvata maatalous- ja kalatalousalan koulutuksen jatkuvuus, laatu ja ajantasaiset oppimisympäristöt.

5. Koulutustarjonnan uudelleenkohdentaminen Päijät-Hämeen kasvualoille. Tarkoitus: tukea siirtymävaihetta, jossa osa koulutuksista kasvaa ja osa pienenee tai päättyy, samalla kun opiskelijoiden oikeusturva varmistetaan.

TOIMENPIDE/ TAVOITE	2026 €	2027 €	2028 €	2029 €	YHTEENSÄ €
Kielituetut tutkinto- ja tutkinnon osiin perustuvat osaamiskokonaisuudet.	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Jatko-opintovalmiuksien vahvistaminen yhteisissä tutkinnon osissa.	150 000	150 000	150 000	150 000	600 000
Salpauksen Lahden toimintojen kokoaminen yhteen toimipisteeseen.	0	100 000	100 000	100 000	300 000
Maatalous- ja kalatalousalan koulutuksen jatkuvuuden turvaaminen.	0	100 000	100 000	100 000	300 000
Koulutustarjonnan uudelleenkohdentaminen Päijät-Hämeen kasvualoille.	0	0	100 000	100 000	200 000
YHTEENSÄ €	350 000	550 000	650 000	650 000	2 200 000

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi kohdentaa koulutuksen laadun kehittämiseen, riittävän opetuksen ja ohjauksen turvaamiseen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

5. Seuranta

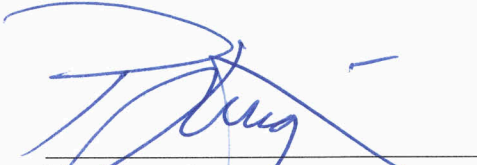
Sopimuksessa sovittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden väliarviointi toteutetaan toukokuussa 2028 pääosin valtakunnallisista tietovarannoista saatavien indikaattoritietojen pohjalta.

Mikäli väliarvioinnissa koulutuksen järjestäjä ei näyttäisi saavuttavan tässä sopimuksessa sovittuja tavoitteita tai suunta ei näyttäisi toivottavalta ja tilanne johtuisi pääsääntöisesti koulutuksen järjestäjästä riippumattomista syistä, voitaisiin tavoitteita ja toimenpiteitä muuttaa kesken strategiakauden.

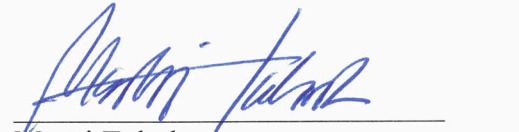
Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä ovat sopineet edellä mainituista kohdista 2-5.

Allekirjoitukset

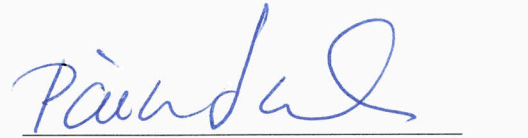
Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Petri Lempinen
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Martti Tokola
Toimitusjohtaja
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä

Päivi Saarelainen
Rehtori
Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä